

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра трудових ресурсів і підприємництва

06-05-125М

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до самостійного вивчення та виконання
практичних завдань з навчальної дисципліни
«Системи і механізми регулювання бізнесу»
для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
4 курсу за освітньо-професійними програмами
«Управління персоналом та економіка праці» та
«Бізнес-аналітика» спеціальності 051 «Економіка»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою з
якості ННІЕМ
Протокол № 3 від 29.11.2022 р.

Рівне – 2022

Методичні рекомендації до самостійного вивчення та виконання практичних завдань з навчальної дисципліни «Системи і механізми регулювання бізнесу» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня 4 курсу за освітньо-професійними програмами «Управління персоналом та економіка праці» та «Бізнес-аналітика» спеціальності 051 «Економіка» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Костюкевич А. М. – Рівне : НУВГП, 2022. – 61 с.

Укладач: Костюкевич А. М., к.е.н., доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Відповідальний за випуск: Міщук Г. Ю., д.е.н., професор, завідувач кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Керівники груп забезпечення освітніх програм:

051 «Економіка», ОП «Бізнес-аналітика» - Рощик І. А., к.е.н., доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва;

051 «Економіка», ОП «Управління персоналом і економіка праці» - Юрчик Г. М., к.е.н., доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

© А. М. Костюкевич, 2022

© НУВГП, 2022

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2. ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ КУРСУ, ПИТАННЯ, ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ, ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ.....	4
ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА НЕОБХІДНІСТЬ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ	4
ТЕМА 2. ОСНОВНІ ТЕОРІЇ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ.....	7
ТЕМА 3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ	10
ТЕМА 4. СИСТЕМА ТА МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ	13
ТЕМА 5. ПРОГНОЗУВАННЯ, ПРОГРАМУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ	16
ТЕМА 6. ФІНАНСОВО-БЮДЖЕТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ	20
ТЕМА 7. ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ	23
ТЕМА 8. ГРОШОВО-КРЕДИТНЕ ТА ВАЛЮТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ..	27
ТЕМА 9. КВОТУВАННЯ ТА ЛІМІТУВАННЯ ЯК МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ	32
ТЕМА 10. СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ У СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ	35
ТЕМА 11. ЛІЦЕНЗУВАННЯ БІЗНЕСУ	38
ТЕМА 12. РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	41
ТЕМА 13. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА РЕГУЛЮВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	44
ТЕМА 14. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	48
ТЕМА 15. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ	55
ТЕМА 16. РЕГУЛЮВАННЯ ОСНОВНИХ СФЕР ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	57
3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	60
4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	60
5. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ	61

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою навчальної дисципліни "Системи і механізми регулювання бізнесу" є формування знань і навичок щодо розкриття цілей, принципів, функцій, методів та засобів регулювання бізнесу. Предметом навчальної дисципліни є теоретико-методичні положення, методи та інструменти забезпечення регулювання бізнесу.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Системи і механізми регулювання бізнесу» студенти зможуть вивчити основні теорії регулювання бізнесу, нормативно-правове забезпечення регулювання бізнесу, прогнозування та планування в системі державного регулювання економіки, інструментарій реалізації фінансово-кредитного регулювання бізнесу, бюджетно-фінансового та податкового регулювання, регулювання зовнішньоекономічної діяльності, інноваційний розвиток та регулювання науково-технічної діяльності.

Навчальний процес побудований із використанням різних видів навчальної роботи та передбачає колективну роботу над підготовкою документів для одержання ліцензії, аналізом програм підтримки бізнесу, доходів та видатків державного та місцевого бюджетів.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ КУРСУ, ПИТАННЯ, ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ, ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ

Тема 1. Теоретичні основи та необхідність регулювання бізнесу

Питання для обговорення

1. Регулювання бізнесу: поняття, наука, управлінська діяльність, навчальна дисципліна. Мета, завдання курсу та його взаємозв'язок з іншими дисциплінами.
2. Необхідність регулювання бізнесу.

3. Моделі регулювання бізнесу.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Модель регулювання, що ґрунтується на максимальному рівні самозабезпечення фізичних і самофінансування юридичних осіб з низьким рівнем бюджетної централізації національного продукту – це

- а) американська (ліберальна)
- б) німецька (неоліберальна)
- в) західноєвропейська (кейнсіанська)
- г) шведська (скандинавська)
- д) неоінституційна

2. Модель регулювання, яка спрямована на усунення перешкод для конкуренції, стимулювання малого бізнесу, зростання зайнятості і продуктивності праці, соціальної підпорядкованості дій ринку – це

- а) американська (ліберальна)
- б) німецька (неоліберальна)
- в) західноєвропейська (кейнсіанська)
- г) шведська (скандинавська)
- д) неоінституційна

3. Модель, що передбачає підвищену роль державного сектора в економіці країни і поміркований рівень бюджетної централізації національного продукту – це

- а) американська (ліберальна)
- б) німецька (неоліберальна)
- в) західноєвропейська (кейнсіанська)
- г) шведська (скандинавська)
- д) неоінституційна

4. Модель регулювання, яка має на меті забезпечення максимально сприятливих умов для суспільності кожного суб'єкта та характеризується розгалуженою державною соціальною сферою і високим рівнем бюджетної централізації національного продукту – це

- а) американська (ліберальна)
- б) німецька (неоліберальна)
- в) західноєвропейська (кейнсіанська)

г) шведська (скандинавська)

д) неоінституційна

5. Модель регулювання, яка передбачає досить високий рівень керованості господарства, створення сприятливих умов для розвитку приватного сектора економіки, повне державне фінансування інноваційної діяльності та поміркований рівень бюджетної централізації національного продукту – це

а) американська (ліберальна)

б) німецька (неоліберальна)

в) західноєвропейська (кейнсіанська)

г) шведська (скандинавська)

д) японська

6. Модель, яка пропонує визначення точок зростання в економіці, пріоритетів у розвитку її секторальних і регіональних підсистем, оскільки одночасно "підняти" економіку в принципі неможливо – це

а) американська (ліберальна)

б) німецька (неоліберальна)

в) західноєвропейська (кейнсіанська)

г) шведська (скандинавська)

д) неоінституційна

7. До економічних функцій держави відносять

а) регулювання економічної діяльності, спрямованої на вирівнювання сукупного попиту і пропозиції

б) захист конкуренції як основного регулюючого механізму ринкової економіки

в) розробка антимонопольного законодавства та здійснення контролю за його реалізацією

г) перерозподіл доходів, спрямованих на усунення невідповідності їх розмірів, що властиво ринковій системі

д) фінансування суспільних благ та послуг

8. Засіб реалізації функцій держави в ринковій економіці – це

а) функціональний підхід

б) системний підхід

в) антикризовий підхід

г) процесний підхід

д) інституціональний підхід

9. Система забезпечення цілеспрямованого впливу інститутів держави на ринкові процеси шляхом узгодження заходів і послідовного використання інструментів і механізмів координації, організації та упорядкування економічних відносин – це

- а) функціональний підхід
- б) системний підхід
- в) антикризовий підхід
- г) процесний підхід
- д) інституціональний підхід

10. Процес впливу держави на ринкові відносини з метою їхньої стабілізації або розвитку – це

- а) функціональний підхід
- б) системний підхід
- в) антикризовий підхід
- г) процесний підхід
- д) інституціональний підхід

Практична справа

Провести аналіз моделей регулювання бізнесу на основі наступних критеріїв: цільова спрямованість, соціальна політика, форми втручання держави в економіку (див. табл. 1)

Таблиця 1

№ з/п	Назва моделі	Цільова спрямованість	Соціальна політика	Форми втручання

Тема 2. Основні теорії регулювання бізнесу

Питання для обговорення

1. Основні теорії регулювання бізнесу.
2. Ефективність регулювання бізнесу.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Втручання уряду в економіку прийнятне лише тоді, коли умови перестають бути конкурентними, а ринок не справляється з ефективним розподілом ресурсів - це теорія

- а) суспільного добробуту
- б) впливу
- в) економічного регулювання
- г) суспільного вибору
- д) податкового регулювання

2. Беруться до уваги економічні втрати, які виникають тоді, коли одна група інтересів змінює закони або регуляції, щоб отримати переваги над іншою - це теорія

- а) суспільного добробуту
- б) впливу
- в) економічного регулювання
- г) суспільного вибору
- д) податкового регулювання

3. Дії однієї зі сторін призводять до витрат іншої сторони (порушується умова про відсутність впливу індивідуальних рішень на добробут інших людей) – це

- а) побічні витрати
- б) суспільне благо
- в) монополія
- г) асиметрична інформація
- д) загальні витрати

4. Благо, яким можуть користуватися всі без додаткових витрат і нікому не можна заборонити це робити – це

- а) побічні витрати
- б) суспільне благо
- в) монополія
- г) асиметрична інформація
- д) особисте благо

5. Досконала конкуренція характеризується

а) відсутністю впливу індивідуальних рішень на добробут інших людей

- б) наявністю особистих благ
- в) прийняттям гравцями ринку наявних цін

г) досконалою інформацією про ціну та якість ринку

д) наявністю суспільних благ

6. Теорія суспільного добробуту показує

а) як ринок розподіляє обмежені ресурси

б) основним ресурсом держави є право на примус

в) як контролюючі органи потрапляють під вплив зацікавлених сторін

г) економічний аналіз поведінки уряду

д) наявністю ринкових провалів

7. Цілеспрямований вплив інститутів держави на розвиток ринкових процесів – це

а) функціональний підхід

б) системний підхід

в) антикризовий підхід

г) процесний підхід

д) інституціональний підхід

8. Засіб впливу держави на ринкові відносини в період кризи для зміни господарської ситуації та її стабілізації – це

а) функціональний підхід

б) системний підхід

в) антикризовий підхід

г) процесний підхід

д) інституціональний підхід

9. Забезпечення дотримання в усіх процесах державного регулювання вимог об'єктивних закономірностей і реальних можливостей розвитку економічних систем – це принцип

а) об'єктивності

б) універсальності

в) законності

г) достатності

д) поступовості розвитку

10. Можливість використовувати напрацювання науки державного регулювання в усіх сферах управлінської діяльності

а) об'єктивності

б) універсальності

в) законності

г) достатності

д) поступовості розвитку

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення регулювання бізнесу

Питання для обговорення

1. Поняття нормативно-правового регулювання бізнесу.
2. Конституційне регулювання бізнесу.
3. Міжнародно-правове регулювання бізнесу.
4. Регулювання бізнесу на основі кодексів та законів.
5. Регулювання бізнесу підзаконними нормативними актами.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Регулюють господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання – це норми

- а) Господарського кодексу України
- б) Цивільного кодексу України
- в) Податкового кодексу України
- г) Бюджетного кодексу України
- д) Трудового кодексу України

2. Регулюють особисті немайнові та майнові відносини учасників, встановлює загальні положення щодо фізичних осіб, щодо юридичних осіб та їх організаційно-правових форм, щодо угод – це норми

- а) Господарського кодексу України
- б) Цивільного кодексу України
- в) Податкового кодексу України
- г) Бюджетного кодексу України
- д) Трудового кодексу України

3. Регулюють відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів – це норми

- а) Господарського кодексу України
- б) Цивільного кодексу України

в) Податкового кодексу України

г) Бюджетного кодексу України

д) Трудового кодексу України

4. Визначають правові засади підтримки та захисту економічної конкуренції, обмеження монополізму в господарській діяльності, забезпечення рівних прав і можливостей для підприємців і спрямований на забезпечення ефективного функціонування економіки України на основі розвитку конкурентних відносин – це норми

а) ЗУ «Про рекламу»

б) ЗУ «Про захист економічної конкуренції»

в) ЗУ «Про ліцензування видів господарської діяльності»

г) ЗУ «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

д) ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність»

5. Визначають правове регулювання всіх видів зовнішньоекономічної діяльності в Україні, включаючи зовнішню торгівлю, економічне, науково-технічне співробітництво, спеціалізацію та кооперацію в галузі виробництва, науки і техніки – це норми

а) ЗУ «Про рекламу»

б) ЗУ «Про захист економічної конкуренції»

в) ЗУ «Про ліцензування видів господарської діяльності»

г) ЗУ «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

д) ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність»

6. Визначають засади рекламної діяльності в Україні, регулює відносини, що виникають у процесі виробництва, розповсюдження та споживання реклами – це норми

а) ЗУ «Про рекламу»

б) ЗУ «Про захист економічної конкуренції»

в) ЗУ «Про ліцензування видів господарської діяльності»

г) ЗУ «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

д) ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність»

7. Визначають правові та організаційні засади функціонування дозвільної системи у сфері господарської

діяльності і встановлює порядок діяльності дозвільних органів, уповноважених видавати документи дозвільного характеру, та адміністраторів – це норми

а) ЗУ «Про рекламу»

б) ЗУ «Про захист економічної конкуренції»

в) ЗУ «Про ліцензування видів господарської діяльності»

г) ЗУ «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

д) ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність»

8. Визначають механізм захисту національного товаровиробника від демпінгового імпорту з інших країн, митних союзів або економічних угруповань – це норми

а) ЗУ «Про рекламу»

б) ЗУ «Про захист економічної конкуренції»

в) ЗУ «Про ліцензування видів господарської діяльності»

г) ЗУ «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

д) ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність»

9. Врегулюють питання щодо особливостей ліцензування, що здійснюється відповідно до спеціальних законів, суспільні відносини у сфері ліцензування видів господарської діяльності, усуваються колізії норм і процедур ліцензування – це норми

а) ЗУ «Про рекламу»

б) ЗУ «Про захист економічної конкуренції»

в) ЗУ «Про ліцензування видів господарської діяльності»

г) ЗУ «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

д) ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність»

10. Регулюють відносини, що виникають у сфері державної реєстрації юридичних осіб, їхньої символіки, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців – це норми

а) ЗУ «Про рекламу»

б) ЗУ «Про захист економічної конкуренції»

в) ЗУ «Про ліцензування видів господарської діяльності»

г) ЗУ «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

д) ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань»

Практична справа

Провести аналіз нормативно-правового забезпечення регулювання бізнесу на основі Конституції України, кодексів, законів, підзаконних нормативно-правових актів (див. табл. 2)

Таблиця 2

№ з/п	Назва нормативно-правового документу	Предмет та елементи регулювання бізнесу

Тема 4. Система та методи регулювання бізнесу

Питання для обговорення

1. Елементи системи регулювання бізнесу.
2. Способи регулювання бізнесу.
3. Методи регулювання бізнесу.
4. Повноваження та функції суб'єктів регулювання бізнесу.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Політика, спрямована на здійснення державою прогресивних змін у структурі економіки, удосконалення міжгалузевих та внутрішньогалузевих пропорцій, стимулювання розвитку сфер, які визначають науково-технічний прогрес, забезпечують конкурентоспроможність вітчизняної продукції та зростання рівня життя населення

- а) структурно-галузева
- б) інвестиційна
- в) амортизаційна
- г) цінова
- д) податкова

2. Політика, спрямована на створення суб'єктам господарювання необхідних умов для залучення і концентрації коштів на потреби розширеного відтворення основних засобів

виробництва, переважно у галузях, розвиток яких визначено як пріоритети структурно-галузевої політики

- а) структурно-галузева
- б) інвестиційна
- в) амортизаційна
- г) цінова
- д) податкова

3. Політика, спрямована на створення суб'єктам господарювання найбільш сприятливих та рівноцінних умов забезпечення процесу простого відтворення основних виробничих і невиробничих фондів переважно на якісно новій техніко-технологічній основі

- а) структурно-галузева
- б) інвестиційна
- в) амортизаційна
- г) цінова
- д) податкова

4. Політика, спрямована на регулювання державою відносин обміну між суб'єктами ринку з метою забезпечення еквівалентності в процесі реалізації національного продукту, дотримання необхідної паритетності цін між галузями та видами господарської діяльності

- а) структурно-галузева
- б) інвестиційна
- в) амортизаційна
- г) цінова
- д) податкова

5. Політика, спрямована на забезпечення економічно обґрунтованого податкового навантаження на суб'єктів господарювання, стимулювання суспільно необхідної економічної діяльності суб'єктів, а також дотримання принципу соціальної справедливості та конституційних гарантій прав громадян при оподаткуванні їх доходів

- а) структурно-галузева
- б) інвестиційна
- в) амортизаційна
- г) цінова

д) податкова

6. Політика, спрямована на створення оптимального конкурентного середовища діяльності суб'єктів господарювання, забезпечення їх взаємодії на умовах недопущення проявів дискримінації одних суб'єктів іншими, насамперед у сфері монопольного ціноутворення та за рахунок зниження якості продукції, послуг, сприяння зростанню ефективної соціально орієнтованої економіки

а) структурно-галузева

б) інвестиційна

в) амортизаційна

г) цінова

д) антимонopolно-конкурентна

7. Політика, спрямована на забезпечення економіки економічно необхідним обсягом грошової маси, досягнення ефективного готівкового обігу, залучення коштів суб'єктів господарювання та населення до банківської системи, стимулювання використання кредитних ресурсів на потреби функціонування і розвитку економіки

а) структурно-галузева

б) інвестиційна

в) амортизаційна

г) цінова

д) грошово-кредитна

8. Політика, спрямована на встановлення і підтримання паритетного курсу національної валюти щодо іноземних валют, стимулювання зростання державних валютних резервів та їх ефективне використання

а) структурно-галузева

б) інвестиційна

в) валютна

г) цінова

д) грошово-кредитна

9. Політика, спрямована на регулювання державою відносин суб'єктів господарювання з іноземними суб'єктами господарювання та захист національного ринку і вітчизняного товаровиробника

- а) структурно-галузева
- б) інвестиційна
- в) валютна
- г) цінова
- д) зовнішньоекономічна

10. Політика захисту прав споживачів, політику заробітної плати і доходів населення, політику зайнятості, політику соціального захисту та соціального забезпечення

- а) соціальна
- б) інвестиційна
- в) валютна
- г) цінова
- д) зовнішньоекономічна

Практична вправа

Проаналізувати методи регулювання бізнесу (див. табл.3)

Таблиця 3

№ з/п	Назва	Визначення	Спосіб впливу	Механізми	Інструменти

Тема 5. Прогнозування, програмування та планування в системі регулювання бізнесу

Питання для обговорення

1. Поняття прогнозу та економічного прогнозування. Методи прогнозування.
2. Сутність та функції програмування в системі регулювання бізнесу.
3. Планування в системі регулювання бізнесу.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Прогноз економічного і соціального розвитку України на середньостроковий період розробляється на

- а) 3 роки
- б) 5 років
- в) 7 років
- г) 10 років
- д) 2 роки

2. Прогноз економічного і соціального розвитку України на короткостроковий період розробляється на

- а) 3 роки
- б) 5 років
- в) 7 років
- г) 10 років
- д) 1 рік

3. На галузевому рівні розробляються прогнози розвитку галузей економіки на середньостроковий період на

- а) 3 роки
- б) 5 років
- в) 7 років
- г) 10 років
- д) 1 рік

4. Сукупність способів і прийомів розробки прогнозів, які дозволяють на основі аналізу даних ретроспективного періоду, зовнішніх і внутрішніх факторів впливу, а також їх кількісних змін здійснити переконливі передбачення стосовно майбутнього розвитку економіки чи суспільства в цілому – це методи

- а) економічного прогнозування
- б) економічного регулювання
- в) економічного планування
- г) адміністративного регулювання
- д) психологічного впливу

5. Довгострокова програма розробляється терміном на

- а) 3 роки
- б) 5 років
- в) 7 років
- г) 10 років
- д) 1 рік

6. Середньострокова програма розробляється терміном на

- а) 3 роки

- б) 5 років
- в) 7 років
- г) 10 років
- д) 1 рік

7. Державні цільові програми, спрямовані на розв'язання комплексних галузевих і міжгалузевих проблем виробництва, підвищення його ефективності та якісних характеристик, забезпечення ресурсозбереження, створення нових виробництв, розвиток виробничої кооперації – це

- а) наукові
- б) економічні
- в) науково-технічні
- г) екологічні
- д) соціальні

8. Державні цільові програми, що розробляються для розв'язання найважливіших науково-технічних проблем, створення принципово нових технологій, засобів виробництва, матеріалів, іншої наукоємної та конкурентоспроможної продукції – це

- а) наукові
- б) економічні
- в) науково-технічні
- г) екологічні
- д) соціальні

9. Державні цільові програми, що передбачають розв'язання проблем підвищення рівня та якості життя, проблем безробіття, посилення соціального захисту населення, поліпшення умов праці, розвиток охорони здоров'я та освіти – це

- а) наукові
- б) економічні
- в) науково-технічні
- г) екологічні
- д) соціальні

10. Державні цільові програми, метою яких є здійснення загальнодержавних природоохоронних заходів, запобігання катастрофам екологічного характеру та ліквідація їх наслідків – це

- а) наукові
- б) економічні
- в) науково-технічні
- г) екологічні
- д) соціальні

Практична вправа

Проаналізувати виконання програми розвитку малого та середнього підприємництва в м. Рівне на 2020-2021 рр. (див. табл. 4)

Таблиця 4

Назва показника	Очікувані результати		Звітні показники	
	2020	2021	2020	2021
Кількість зареєстрованих юридичних осіб за мінусом ліквідованих (осіб)				
Кількість зареєстрованих фізичних осіб за мінусом ліквідованих (осіб)				
Кількість малих підприємств				
Кількість середніх підприємств				
Кількість малих підприємств на 10 тисяч чоловік наявного населення (одиниць)				
Кількість зайнятих працівників на малих підприємствах (тисяч осіб)				
Частка реалізованої продукції (товарів, послуг) малими підприємствами в загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) (%)				
Залучення суб'єктів малого і середнього підприємництва до виконання робіт/послуг за державні кошти (одиниць)				

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.
СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОГО ТА
АДМІНІСТРАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ

Тема 6. Фінансово-бюджетне регулювання бізнесу

Питання для обговорення

1. Фінансова політика держави та використання фінансових ресурсів.
2. Поняття державного бюджету.
3. Доходи та видатки державного бюджету.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Використання системи оподаткування та управління видатками з метою встановлення рівноваги на ринку – це
 - а) фінансово-бюджетне регулювання
 - б) грошово-кредитне регулювання
 - в) цінове регулювання
 - г) валютне регулювання
 - д) адміністративне регулювання
2. Здійснення сукупності заходів, спрямованих на зміну обсягів грошової маси в обігу, кредитних ресурсів та емісії – це
 - а) фінансово-бюджетне регулювання
 - б) грошово-кредитне регулювання
 - в) цінове регулювання
 - г) валютне регулювання
 - д) адміністративне регулювання
3. Бюджет формується на реалістичних макропоказниках економічного і соціального розвитку України та розрахунках надходжень бюджету і витрат бюджету, що здійснюються відповідно до затверджених методик та правил – це принцип
 - а) єдності
 - б) збалансованості
 - в) самостійності
 - г) повноти
 - д) обґрунтованості

4. Усі учасники бюджетного процесу мають прагнути досягнення цілей, запланованих на основі національної системи цінностей і завдань інноваційного розвитку економіки, шляхом забезпечення якісного надання публічних послуг при залученні мінімального обсягу бюджетних коштів та досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів – це принцип

- а) єдності
- б) збалансованості
- в) самостійності
- г) повноти
- д) ефективності та результативності

5. Розподіл видів видатків між державним бюджетом та місцевими бюджетами, а також між місцевими бюджетами ґрунтується на необхідності максимально можливого наближення надання публічних послуг до їх безпосереднього споживача – це принцип

- а) єдності
- б) збалансованості
- в) субсидіарності
- г) повноти
- д) ефективності та результативності

6. Інформування громадськості з питань бюджетної політики, складання, розгляду, затвердження, виконання державного бюджету та місцевих бюджетів, а також контролю за виконанням державного бюджету та місцевих бюджетів – це принцип

- а) єдності
- б) збалансованості
- в) публічності та прозорості
- г) повноти
- д) ефективності та результативності

7. Бюджетна система України будується на засадах справедливого і неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами – це принцип

- а) єдності

- б) збалансованості
- в) публічності та прозорості
- г) повноти
- д) справедливості і неупередженості

8. Бюджетні кошти використовуються тільки на цілі, визначені бюджетними призначеннями та бюджетними асигнуваннями – це принцип

- а) єдності
- б) збалансованості
- в) публічності та прозорості
- г) повноти
- д) цільового використання бюджетних коштів

9. Повернення кредитів до бюджету з визначенням цільового спрямування та надання кредитів з бюджету, що здійснюється за рахунок конкретно визначених надходжень спеціального фонду бюджету – це

- а) єдності
- б) збалансованості
- в) публічності та прозорості
- г) повноти
- д) кредитування бюджету

10. Фінансовий план утворення і використання грошових фондів держави протягом року, це баланс доходів і витрат держави, який складає Міністерство фінансів – це

- а) кредитування бюджету
- б) фінансування спеціального фонду бюджету
- в) доходи бюджету
- г) державний бюджет
- д) фінансування загального фонду бюджету

Практична вправа

1. Проаналізувати доходи бюджету Рівненської міської територіальної громади на 2023 рік в розрізі надходжень від бізнесу (див. табл. 5)

Таблиця 5

Найменування згідно з Класифікацією доходів бюджету	Всього	Загальний фонд

2. Проаналізувати розподіл видатків бюджету Рівненської міської територіальної громади на 2023 рік для бізнесу (див. табл. 6)

Таблиця 6

Найменування згідно з Класифікацією доходів бюджету	Всього	Загальний фонд	Спеціальний фонд

Тема 7. Податкове регулювання бізнесу

Питання для обговорення

1. Форми та методи податкового регулювання бізнесу.
2. Механізми податкового регулювання бізнесу.
3. Спрощена система оподаткування.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Доходи від власності та підприємницької діяльності, адміністративних зборів та платежів, надходжень від штрафів та фінансових санкцій – це
 - а) доходи від операцій з капіталом
 - б) неподаткові надходження
 - в) податкові надходження
 - г) офіційні трансферти
 - д) державні цільові фонди
2. Частина ПДВ, акцизного збору, податку на прибуток, податку на майно, плати за землю, надходжень від ЗЕД – це

- а) доходи від операцій з капіталом
- б) неподаткові надходження
- в) податкові надходження
- г) офіційні трансферти
- д) державні цільові фонди

3. Максимальна ставка єдиного податку для платників 2 групи становить

- а) до 10 % прожиткового мінімуму
- б) до 20 % мінімальної заробітної плати
- в) 3 % від доходу
- г) 5 % від доходу
- д) 20 % від доходу

4. Максимальна ставка єдиного податку для платників 1 групи становить

- а) до 10 % прожиткового мінімуму
- б) до 20 % мінімальної заробітної плати
- в) 3 % від доходу
- г) 5 % від доходу
- д) 20 % від доходу

5. Сукупність організаційно-правових норм, принципів, методів і форм, суб'єктів і об'єктів державного регулювання податкових відносин через систему різноманітних інструментів з метою забезпечення соціально-економічного розвитку суспільства – це

- а) механізм податкового регулювання
- б) механізм цінового регулювання
- в) механізм валютного регулювання
- г) механізм фінансового регулювання
- д) механізм грошово-кредитного регулювання

6. Кошти, отримані від інших органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших держав, міжнародних організацій – це

- а) доходи від операцій з капіталом
- б) неподаткові надходження
- в) податкові надходження
- г) офіційні трансферти
- д) державні цільові фонди

7. Доходи від продажу основного капіталу, державних запасів товарів, землі, нематеріальних активів – це

- а) доходи від операцій з капіталом
- б) неподаткові надходження
- в) податкові надходження
- г) офіційні трансферти
- д) державні цільові фонди

8. Платником єдиного податку третьої групи можуть бути

а) ФОП, у яких обсяг доходу від господарської діяльності не перевищує 7000000 гривень

б) ФОП, у яких обсяг доходу від господарської діяльності перевищує 1500 000 гривень

в) ФОП, у яких обсяг доходу від господарської діяльності не перевищує 1500 000 гривень

г) ФОП, у яких обсяг доходу від господарської діяльності не перевищує 70000000 гривень

д) ФОП, у яких обсяг доходу від господарської діяльності не перевищує 500000 гривень

9. Платником єдиного податку другої групи можуть бути

а) ФОП, у яких обсяг доходу від господарської діяльності не перевищує 8000000 гривень

б) ФОП, у яких обсяг доходу від господарської діяльності перевищує 1500 000 гривень

в) ФОП, у яких обсяг доходу від господарської діяльності не перевищує 1500 000 гривень

г) ФОП, у яких обсяг доходу від господарської діяльності не перевищує 70000000 гривень

д) ФОП, у яких обсяг доходу від господарської діяльності не перевищує 5000000 гривень

10. Юридичні особи можуть бути платником єдиного податку

- а) першої групи
- б) другої груп
- в) третьої групи
- г) четвертої групи
- д) п'ятої групи

Практична вправа

1. Фізична особа – підприємець здійснює торгівельну діяльність на ринку. Обсяг річного доходу становить 885 тис. грн. Визначити розмір єдиного податку за місяць, якщо підприємець працює без найманих працівників.

2. Фізична особа – підприємець здійснює діяльність з надання побутових послуг. Обсяг річного доходу становить 775 тис. грн. Визначити розмір єдиного податку за місяць, якщо підприємець працює без найманих працівників.

3. Фізична особа – підприємець є власником ресторану. Обсяг річного доходу становить 4200 тис. грн. Визначити розмір єдиного податку за місяць, якщо підприємець має 3-х найманих працівників.

4. Фізична особа – підприємець займається будівельною діяльністю. Обсяг річного доходу становить 6200 тис. грн. Визначити розмір єдиного податку за рік, якщо підприємець має 6-х найманих працівників та добровільно сплачує ПДВ.

5. Фізична особа – підприємець здійснює роздрібний продаж товарів. Обсяг річного доходу становить 1100 тис. грн. Визначити розмір єдиного податку за місяць, якщо підприємець працює без найманих працівників.

6. Фізична особа – підприємець здійснює торгівельну діяльність на ринку. Обсяг річного доходу становить 185 тис. грн. Визначити розмір єдиного податку за місяць, якщо підприємець працює без найманих працівників.

7. Фізична особа – підприємець здійснює роздрібний продаж товарів. Обсяг річного доходу становить 1500 тис. грн. Визначити розмір єдиного соціального внеску, який має сплатити підприємець за місяць, якщо ФОП має 2-х найманих працівників.

8. Фізична особа – підприємець здійснює оптовий продаж товарів. Обсяг річного доходу становить 2500 тис. грн. Визначити розмір єдиного соціального внеску, який має сплатити підприємець за місяць, якщо підприємець має 3-х найманих працівників.

Тема 8. Грошово-кредитне та валютне регулювання бізнесу

Питання для обговорення

1. Теоретичні основи грошово-кредитного регулювання
2. Грошово-кредитна політика держави
3. Валютне регулювання та валютний контроль

Тестові завдання для самоконтролю

1. Валютне регулювання – це
 - а) реалізація за кордоном товару призводить до його непередбаченого надлишку на ринку
 - б) навмисне вивезення товару за кордон за цінами нижчими, ніж ціни внутрішнього ринку, із наміром підірвати становище закордонних постачальників на їхньому власному ринку
 - в) тривалі зусилля щодо проведення демпінгової політики з метою завоювання конкурентоспроможної позиції на зовнішньому ринку, що є більш гнучким щодо цін порівняно з внутрішнім ринком продавця
 - г) граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях
 - д) правовий режим, що дозволяє учасникам валютних відносин здійснювати валютні операції за умови дотримання валютних обмежень та під контролем держави
2. Квоти експортні (імпортні) – це
 - а) квоти, що встановлюються по товару (товарах) без визначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортуються або з яких він (вони) імпортуються
 - б) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись
 - в) граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях

г) граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого періоду і який визначається в натуральних та / або вартісних одиницях виміру

д) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується

3. Квоти індивідуальні – це

а) квоти, що встановлюються по товару (товарах) без визначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується

б) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись

в) граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях

г) граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого періоду і який визначається в натуральних та / або вартісних одиницях виміру

д) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується

4. Квоти глобальні – це

а) квоти, що встановлюються по товару (товарах) без визначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується

б) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись

в) граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію

України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях

г) граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом встановленого періоду і який визначається в натуральних та / або вартісних одиницях виміру

д) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується

5. Квоти групові – це

а) квоти, що встановлюються по товару (товарах) без визначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується

б) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись

в) граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях

г) граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом встановленого періоду і який визначається в натуральних та / або вартісних одиницях виміру

д) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується

6. Спорадичний демпінг – це

а) реалізація за кордоном товару призводить до його непередбаченого надлишку на ринку

б) навмисне вивезення товару за кордон за цінами нижчими, ніж ціни внутрішнього ринку, із наміром підірвати становище закордонних постачальників на їхньому власному ринку

в) тривалі зусилля щодо проведення демпінгової політики з метою завоювання конкурентоспроможної позиції на

зовнішньому ринку, що є більш гнучким щодо цін порівняно з внутрішнім ринком продавця

г) граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях

д) граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого періоду і який визначається в натуральних та / або вартісних одиницях виміру

7. Грабіжницький демпінг – це

а) реалізація за кордоном товару призводить до його непередбаченого надлишку на ринку

б) навмисне вивезення товару за кордон за цінами нижчими, ніж ціни внутрішнього ринку, із наміром підірвати становище закордонних постачальників на їхньому власному ринку

в) тривалі зусилля щодо проведення демпінгової політики з метою завоювання конкурентоспроможної позиції на зовнішньому ринку, що є більш гнучким щодо цін порівняно з внутрішнім ринком продавця

г) граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях

д) граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого періоду і який визначається в натуральних та / або вартісних одиницях виміру

8. Стійкий демпінг – це

а) реалізація за кордоном товару призводить до його непередбаченого надлишку на ринку

б) навмисне вивезення товару за кордон за цінами нижчими, ніж ціни внутрішнього ринку, із наміром підірвати становище закордонних постачальників на їхньому власному ринку

в) тривалі зусилля щодо проведення демпінгової політики з метою завоювання конкурентоспроможної позиції на зовнішньому ринку, що є більш гнучким щодо цін порівняно з внутрішнім ринком продавця

г) граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях

д) граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого періоду і який визначається в натуральних та / або вартісних одиницях виміру

9. Ліцензія спеціальна – це

а) відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару (товарах) та / або з певною країною (групою країн) протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару (товарах)

б) разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом ЗЕД на період не менший, ніж той, що є необхідним для здійснення експортної (імпортної) операції

в) дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного періоду часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу

г) ліцензія експортна (імпортна) – належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування

д) належним чином оформлене право на імпорт в Україну протягом установленого періоду певного товару (товарів), який є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів

10. Ліцензія генеральна – це

а) відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару (товарах) та / або з певною країною (групою

країн) протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару (товарах)

б) разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом ЗЕД на період не менший, ніж той, що є необхідним для здійснення експортної (імпортної) операції

в) дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного періоду часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу

г) належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування

д) належним чином оформлене право на імпорт в Україну протягом установленого періоду певного товару (товарів), який є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів

Тема 9. Квотування та лімітування як механізми регулювання бізнесу

Питання для обговорення

1. Поняття квотування.
2. Види квот.
3. Лімітування та види лімітів.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Кількісний нетарифний захід обмеження експорту чи імпорту товару певною кількістю або сумою на певний проміжок часу – це

- а) ліцензія
- б) квота
- в) ліміт
- г) лімітування
- д) ліцензування

2. Встановлення у вартісному чи фізичному вираженні певного об'єму експорту (імпорту) на визначений період (рік, квартал, і т.ін.) – це

- а) ліцензія
- б) квота
- в) ліміт
- г) лімітування
- д) ліцензування

3. Квоти, які встановлюються самостійно країною-імпортером без погодження з країною-експортером. У цьому випадку країна-експортер не має можливості ефективно контролювати вибірку даної квоти – це

- а) автономна індивідуальна квота
- б) конвенційна індивідуальна квота
- в) глобальна квота
- г) групова квота
- д) сезонна квота

4. Квоти, які закріплюються в рамках торгової угоди між державами - імпортером та експортером; при цьому розмір квоти значною мірою визначається зустрічними зобов'язаннями держави-імпортера щодо імпорту квотованого товару – це

- а) автономна індивідуальна квота
- б) конвенційна індивідуальна квота
- в) глобальна квота
- г) групова квота
- д) сезонна квота

5. Квоти, які встановлюються на чітко визначений період календарного року (як правило на 3 місяці) і застосовуються традиційно відносно сільськогосподарських товарів – це

- а) автономна індивідуальна квота
- б) конвенційна індивідуальна квота
- в) глобальна квота
- г) групова квота
- д) сезонна квота

6. Встановлення кількості товару, яка дозволена до ввезення чи вивезення за особливою, більш низькою ставкою тарифу протягом певного періоду часу – це

- а) автономна індивідуальна квота
- б) конвенційна індивідуальна квота
- в) глобальна квота
- г) групова квота
- д) сезонна квота

7. Квоти індивідуальні – це

- а) автономна індивідуальна квота
- б) конвенційна індивідуальна квота
- в) глобальна квота
- г) тарифна квота
- д) сезонна квота

8. Документ, виданий відповідними державними органами підприємствам, фірмам, компаніям, який засвідчує дозвіл ввозити в країну зазначені в ньому товари – це

- а) автономна індивідуальна квота
- б) конвенційна індивідуальна квота
- в) глобальна квота
- г) тарифна квота
- д) імпортна ліцензія

9. При неавтоматичному ліцензуванні строк одержання ліцензії не має перевищувати

- а) 30 днів від дати одержання заявки
- б) 10 днів від дати одержання заявки
- в) 50 днів від дати одержання заявки
- г) 60 днів від дати одержання заявки
- д) 20 днів від дати одержання заявки

10. Квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись – це

- а) автономна індивідуальна квота
- б) конвенційна індивідуальна квота
- в) індивідуальна квота
- г) тарифна квота
- д) сезонна квота

Практична вправа

1. Навести перелік видів товарів, для яких ЄС встановив безмитні тарифні квоти, а також їхню кількість відповідно до квоти.

2. Навести перелік видів товарів, для яких ЄС встановив додаткові безмитні тарифні квоти.

3. Навести перелік товарів, для яких тарифні квоти адмініструються за принципом «перший прийшов – перший отримав».

4. Навести перелік товарів, для яких тарифні квоти адмініструються через систему імпортерських ліцензій.

Т

тема 10. Стандартизація та сертифікація у сфері регулювання бізнесу

Питання для обговорення

1. Поняття стандартизації.
2. Об'єкти та суб'єкти стандартизації.
3. Сутність сертифікації.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Встановлення і застосування єдиних правил з метою упорядкування, узаконення й запровадження показників і норм якості продукції, а також відпрацювання у сфері виробництва технологічних процесів і операцій відповідно до цих вимог – це

- а) стандартизація
- б) сертифікація
- в) ліцензування
- г) квотування
- д) лімітування

2. Документ, що встановлює для загального і багаторазового застосування правила, загальні принципи або характеристики, які стосуються діяльності чи її результатів, з метою досягнення оптимального ступеня впорядкованості у певній галузі, та розроблений у встановленому порядку на основі консенсусу (загальної згоди) – це

- а) стандарт

- б) сертифікат
- в) ліцензія
- г) квота
- д) ліміт

3. Стандарти, які розробляють здебільшого на продукцію, яку використовують у машинобудуванні, для населення і споживання, а також на продукцію, що використовується як комплектуючі для інших галузей національного господарства – це

- а) національні стандарти
- б) галузеві стандарти
- в) державні стандарти
- г) технічні умови
- д) місцеві стандарти

4. Стандарти, які розробляють лише тоді, коли відсутні державні, або за необхідності встановлення таких вимог, які доповнюють або поліпшують їх – це

- а) національні стандарти
- б) галузеві стандарти
- в) державні стандарти
- г) технічні умови
- д) місцеві стандарти

5. Спосіб підтвердження відповідності продукції висунутим вимогам або оцінка продукції з погляду її відповідності вимогам стандарту – це

- а) сертифікація
- б) стандартизація
- в) лімітування
- г) ліцензування
- д) квотування

6. Сертифікація, яка здійснюється в межах державної системи управління суб'єктами господарювання з метою визначення відповідності продукції вимогам стандартів – це

- а) добровільна
- б) обов'язкова
- в) примусова
- г) державна

д) національна

7. Сертифікація, яка може проводитись з ініціативи самих суб'єктів господарювання на відповідність продукції вимогам, що не підлягають обов'язковій сертифікації – це

а) добровільна

б) обов'язкова

в) примусова

г) державна

д) національна

8. Метою стандартизації є

а) забезпечення відповідності об'єктів стандартизації своєму призначенню

б) керування різноманітністю, взаємозамінністю об'єктів стандартизації

в) забезпечення раціонального виробництва шляхом застосування визнаних правил, настанов і процедур

г) забезпечення охорони життя та здоров'я

д) забезпечення прав та інтересів споживачів

9. Об'єктами стандартизації є

а) матеріали, складники, обладнання, системи, їх сумісність

б) правила, процедури, функції, методи, діяльність чи її результати, включаючи продукцію, персонал, системи управління

в) вимоги до термінології, позначення, фасування, пакування, маркування, етикетування

г) стандарти, кодекси усталеної практики та технічні умови, прийняті підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють стандартизацію

д) національні стандарти та кодекси усталеної практики, прийняті національним органом стандартизації

10. Суб'єктами стандартизації є

а) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації

б) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації

в) національний орган стандартизації

г) технічні комітети стандартизації

д) підприємства, установи та організації, що здійснюють стандартизацію

Практична вправа

1. Навести перелік виробів, позначаються знаком СС.

Тема 11. Ліцензування бізнесу

Питання для обговорення

1. Поняття ліцензії та ліцензійних умов.
2. Порядок одержання ліцензії.
3. Переоформлення та ліцензування ліцензії.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Єдиний державний реєстр створюється з метою
 - а) забезпечення державних органів та органів місцевого самоврядування, а також учасників цивільного обороту достовірною інформацією про юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців
 - б) забезпечення засновників достовірною інформацією про юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців
 - в) забезпечення достовірною інформацією про місцезнаходження юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців
 - г) забезпечення державних органів та органів місцевого самоврядування, а також учасників цивільного обороту недостовірною інформацією про юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців
 - д) забезпечення державних органів достовірною інформацією про юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців
2. Ліцензійні умови здійснення певних видів господарської діяльності розробляються
 - а) органом ліцензування
 - б) суб'єктом підприємництва
 - в) Кабінетом Міністрів України
 - г) Президентом України
 - д) Верховною Радою України

3. Контроль за дотриманням ліцензійних умов суб'єктами підприємництва здійснюють

- а) органом ліцензування
- б) суб'єктом підприємництва
- в) Кабінетом Міністрів України
- г) Президентом України
- д) Верховною Радою України

4. У разі відмови у видачі ліцензії на підставі виявлення недостовірних даних у документах, суб'єкт господарювання може подати до органу ліцензування нову заяву про видачу ліцензії

а) не раніше, ніж через 6 місяців з дати ухвалення рішення про відмову в її видачі

б) не раніше, ніж через 3 місяці з дати ухвалення рішення про відмову в її видачі

в) не раніше, ніж через 5 місяців з дати ухвалення рішення про відмову в її видачі

г) не раніше, ніж через 10 місяців з дати ухвалення рішення про відмову в її видачі

д) не раніше, ніж через один рік з дати ухвалення рішення про відмову в її видачі

5. Строк прийняття рішення про видачу ліцензії становить

а) 10 робочих днів з дня одержання заяви органом ліцензування

б) 5 робочих днів з дня одержання заяви органом ліцензування

в) 3 робочі дні з дня одержання заяви органом ліцензування

г) 8 робочих днів з дня одержання заяви органом ліцензування

д) один місяць з дня одержання заяви органом ліцензування

6. Підставою для внесення змін до Єдиного державного реєстру про переоформлення ліцензії є

а) зміна прізвища, ім'я по батькові ФОП

б) зміна національності ФОП

в) зміна виробничого приміщення

г) зміна постачальників

д) зміна споживачів

7. Підставою для внесення змін до Єдиного державного реєстру про анулювання ліцензії є
- а) зміна прізвища, ім'я по батькові ФОП
 - б) смерть ФОП
 - в) зміна виробничого приміщення
 - г) зміна постачальників
 - д) зміна споживачів
8. Ліцензія видається на
- а) необмежений період
 - б) один день
 - в) один місяць
 - г) один тиждень
 - д) один квартал
9. Ліцензуванню підлягає
- а) торговельна діяльність
 - б) діяльність з надання побутових послуг
 - в) обмін готівкових валютних цінностей
 - г) діяльність у сфері розваг
 - д) діяльність у сфері освіти
10. Нормативно-правовий документ, положення якого встановлюють вимоги до певних видів діяльності – це
- а) ліцензійні умови
 - б) договірні зобов'язання
 - в) договірні умови
 - г) ліцензійні зобов'язання
 - д) реєстраційні умови

Практична вправа

1. Обрати вид діяльності, що підлягає ліцензуванню (згідно до Закону «Про ліцензування видів господарської діяльності» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>).
2. Визначити орган ліцензування <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/609-2015-%D0%BF#Text>
3. Навести перелік ліцензійних умов для обраного виду діяльності.
4. Перелік документів, необхідних для одержання ліцензії для обраного виду діяльності.

5. Термін дії та плата за ліцензію для обраного виду діяльності.

Тема 12. Регулювання інвестиційної діяльності

Питання для обговорення

1. Поняття інвестиційної діяльності.
2. Суб'єкти інвестиційної діяльності.
3. Регулювання інвестиційних процесів.

Тестові завдання для самоконтролю

1. У класифікації інвесторів за направленістю основної господарської діяльності виділяють
 - а) індивідуальних інвесторів
 - б) іноземних інвесторів
 - в) інституційних інвесторів
 - г) портфельних інвесторів
 - д) прямих інвесторів
2. У класифікації інвесторів за направленістю основної господарської діяльності виділяють
 - а) вітчизняних інвесторів
 - б) інституційних інвесторів
 - в) портфельних інвесторів
 - г) стратегічних інвесторів
 - д) прямих інвесторів
3. На етапі ліквідації суб'єкта господарювання інвестиційний процес може бути направлений на
 - а) залучення активів для формування майна підприємства
 - б) інвестування коштів, отриманих від продажу майна підприємства, в інші сфери діяльності
 - в) реінвестування коштів у власне виробництво
 - г) поповнення оборотних засобів
 - д) придбання основних засобів
4. При паралельному протіканні процесів інвестування капіталу й отримання прибутків
 - а) отримання прибутків відбувається відразу ж після здійснення інвестиційних витрати

б) формування інвестиційного прибутку можливе ще до повного завершення процесу інвестування засобів

в) отримання прибутків відбувається відразу ж після завершення будівельних робіт, передбачених проектом

г) отримання прибутків відбувається через певний період від початку інвестування

д) отримання прибутків відбувається через закінчення інвестування

5. До безризикових інвестиції відносять інвестиції, за якими

а) ризик значно нижчий середньоринкового

б) відсутній реальний ризик втрати капіталу або очікуваних доходів і гарантованого отримання розрахункової суми інвестиційного прибутку

в) відсутній реальний ризик втрати очікуваних доходів чи гарантованої розрахункової суми інвестиційного прибутку

г) спекулятивні інвестиції

д) ризик вище середнього

6. Портфельний інвестор

а) є суб'єктом інвестиційної діяльності, який вкладає свій капітал в різноманітні об'єкти інвестування виключно з метою отримання поточних доходів або приросту капіталу в перспективному періоді

б) є юридичною або фізичною особою, яка здійснює інвестиції для розвитку своєї основної господарської (підприємницької) діяльності

в) є суб'єктом господарської діяльності, який ставить перед собою мету придбати контрольний пакет акцій для забезпечення реального управління підприємствами

г) здійснює інвестиційну діяльність на фондовому ринку

д) здійснює інвестиційну діяльність на товарному ринку

7. Інвестиційний фонд – це

а) юридична особа, затверджена у формі акціонерного товариства, виключною діяльністю якого є спільне інвестування

б) юридична особа, затверджена у формі акціонерного товариства, виключною діяльністю якого є спільне інвестування

в) промислово-банківський і торгівельний концерн – велике угруповання підприємств, банків, торгівельних домів, юридичних осіб

г) інституційний інвестор, який акумулює засоби дрібних інвесторів

д) інституційний інвестор, який акумулює засоби великих інвесторів

8. Інвестиційна компанія – це

а) юридична особа, затверджена в формі акціонерного товариства, виключною діяльністю якого є спільне інвестування

б) торговець цінними паперами, який, крім інших видів діяльності, може залучати кошти для спільного інвестування шляхом емісії цінних паперів і їх розміщення

в) промислово-банківський і торгівельний концерн – велике угруповання підприємств, банків, торгівельних домів, юридичних осіб

г) індивідуальний інвестор, який акумулює засоби інституційних інвесторів для спільного інвестування

д) інвестор, який акумулює засоби інституційних інвесторів для спільного інвестування

9. До реальних інвестицій належать

а) вкладення в основний капітал виробничих підприємств та інвестиції, спрямовані на збільшення прибутку

б) інвестиції, спрямовані на зростання матеріально-технічних запасів

в) вкладення в основний капітал виробничих підприємств

г) інвестиції, спрямовані на збільшення обігових коштів

д) інвестиції, спрямовані на зменшення обігових коштів

10. Однією з форм реального інвестування є

а) придбання статутних часток суб'єктів господарювання шляхом здійснення операцій на фондовому ринку

б) випуск корпоративних цінних паперів

в) реконструкція основних засобів

г) випуск цінних паперів

д) застава необоротних засобів

Практична вправа

1. Розрахуйте нарощену суму з початкової $2+0,5 \cdot N$ тис. грн. при розміщенні її в банку на умовах нарахування складних процентів, якщо річна процентна ставка складає $15+N$ %, а періоди нарощення – **90** днів, **180** днів, **1** рік, **5** років, **10** років.

2. Вам запропонували дві альтернативні інвестиційні пропозиції, за результатами яких Ви можете отримати $5000+100 \cdot N$ грн. через рік або $12000+200 \cdot N$ грн. через **6** років. Який буде Ваш вибір якщо процентна ставка; а) **12%**; б) **20%**?

3. Розрахуйте майбутню вартість $1000+2000 \cdot N$ грн. на умовах $8+N$ % річних за такими варіантами:

- а) щорічне нарахування процентів;
- б) піврічне нарахування процентів;
- в) щоквартальне нарахування процентів.

Термін вкладу становить **5** років.

4. Визначте майбутню вартість $1000+100 \cdot N$ грн. через **4** роки, якщо процентна ставка становить:

- а) **8%** річних;
- б) **12%** річних.

5. Підприємство хоче придбати через **три** роки новий верстат вартістю $8000+500 \cdot N$ грн. Скільки грошей потрібно покласти зараз на депозит, щоб через три роки мати необхідну суму для купівлі верстату. Проведіть розрахунки за двома варіантами процентної ставки прибутковості:

- а) $10+N$ %;
- б) $14+N$ %.

Тема 13. Інноваційний розвиток та регулювання науково-технічної діяльності

Питання для обговорення

- 1. Державна науково-технічна та інноваційна політика.
- 2. Державна реєстрація інноваційних проєктів.
- 3. Регулювання інноваційного розвитку в Україні.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Новостворені і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери – це

- а) інновації
- б) інноваційна діяльність
- в) інноваційний продукт
- г) інноваційна продукція
- д) інноваційний проект

2. Діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг – це

- а) інновації
- б) інноваційна діяльність
- в) інноваційний продукт
- г) інноваційна продукція
- д) інноваційний проект

3. Результат науково-дослідної і (або) дослідно-конструкторської розробки, що відповідає вимогам, встановленим законодавством – це

- а) інновації
- б) інноваційна діяльність
- в) інноваційний продукт
- г) інноваційна продукція
- д) інноваційний проект

4. Нові конкурентоздатні товари чи послуги, що відповідають вимогам, встановленим законодавством – це

- а) інновації
- б) інноваційна діяльність
- в) інноваційний продукт
- г) інноваційна продукція
- д) інноваційний проект

5. Комплекс заходів і процедур, необхідних для розроблення, створення та реалізації інноваційного продукту і (або)

інноваційної продукції, що відображені у комплекті документів, складених відповідно до вимог законодавства – це

- а) інновації
- б) інноваційна діяльність
- в) інноваційний продукт
- г) інноваційна продукція
- д) інноваційний проект

6. Державне регулювання інноваційної діяльності здійснюється шляхом

а) визначення і підтримки пріоритетних напрямів інноваційної діяльності

б) формування і реалізації державних, галузевих, регіональних і місцевих інноваційних програм

в) створення нормативно-правової бази та економічних механізмів для підтримки і стимулювання інноваційної діяльності

г) стимулювання комерційних банків та інших фінансово-кредитних установ, що кредитують виконання інноваційних проектів

д) встановлення пільгового оподаткування суб'єктів інноваційної діяльності

7. Об'єктами інноваційної діяльності є

а) інноваційні програми і проекти

б) нові знання та інтелектуальні продукти

в) виробниче обладнання та процеси

г) механізми формування споживчого ринку і збуту товарної продукції

д) фізичні і (або) юридичні особи України

8. Цілями та напрямками державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності є

а) забезпечення наукового обґрунтування визначення стратегічних завдань розвитку економіки та суспільства

б) досягнення високого рівня розвитку науки і техніки

в) забезпечення вільного розвитку наукової та науково-технічної творчості

г) сприяння розвитку наукової і науково-технічної діяльності у підприємницькому секторі

д) створення умов для збереження, розвитку і використання вітчизняного науково-технічного та інноваційного потенціалу

9. Наукова діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань для розв'язання технологічних, інженерних, економічних, соціальних та гуманітарних проблем, основними видами якої є прикладні наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки – це

- а) інвестиційна діяльність
- б) інноваційна діяльність
- в) науково-технічна діяльність
- г) технічна діяльність
- д) господарська діяльність

10. Для державної реєстрації інноваційного проекту необхідно подати такі документи

- а) заяву про розгляд інноваційного проекту
- б) інноваційний проект
- в) бізнес-план інноваційного проекту
- г) адміністративний збір
- д) результати експертизи

Практична вправа

Використовуючи наступну структуру розробити ідею та етапи інноваційного проекту в:

- а) харчовій сфері
- б) енергетичній сфері
- в) приладобудівній сфері
- г) вугільній сфері
- д) автомобільній сфері
- е) металургійній сфері
- є) водогосподарській сфері
- ж) хімічній сфері

Структура інноваційного проекту:

1. Назва
2. Проблема
3. Мета
4. Завдання
5. Етапи реалізації
6. Результат

Тема 14. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Питання для обговорення

1. Суть, цілі та принципи зовнішньоекономічної діяльності.
2. Форми і засоби державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Ліцензія генеральна – це
 - а) відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару (товарах) та / або з певною країною (групою країн) протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару (товарах)
 - б) разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом ЗЕД на період не менший, ніж той, що є необхідним для здійснення експортної (імпортної) операції
 - в) дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного періоду часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу
 - г) належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування
 - д) належним чином оформлене право на імпорт в Україну протягом установленого періоду певного товару (товарів), який є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів
2. Ліцензія разова – це
 - а) відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару (товарах) та / або з певною країною (групою країн) протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару (товарах)
 - б) разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом ЗЕД

на період не менший, ніж той, що є необхідним для здійснення експортної (імпортної) операції

в) дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного періоду часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу

г) ліцензія експортна (імпортна) – належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування

д) належним чином оформлене право на імпорт в Україну протягом встановленого періоду певного товару (товарів), який є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів

3. Ліцензія відкрита – це

а) відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару (товарах) та / або з певною країною (групою країн) протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару (товарах)

б) разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом ЗЕД на період не менший, ніж той, що є необхідним для здійснення експортної (імпортної) операції

в) дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного періоду часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу

г) належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування

д) належним чином оформлене право на імпорт в Україну протягом встановленого періоду певного товару (товарів), який є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів

4. Ліцензія експортна (імпортна) – це

а) відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару (товарах) та / або з певною країною (групою країн) протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару (товарах)

б) разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом ЗЕД на період не менший, ніж той, що є необхідним для здійснення експортної (імпортної) операції

в) дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного періоду часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу

г) належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування

д) належним чином оформлене право на імпорт в Україну протягом установленого періоду певного товару (товарів), який є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів

5. Ліцензія спеціальна – це

а) відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару (товарах) та / або з певною країною (групою країн) протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару (товарах)

б) разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом ЗЕД на період не менший, ніж той, що є необхідним для здійснення експортної (імпортної) операції

в) дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного періоду часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу

г) ліцензія експортна (імпортна) – належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування

д) належним чином оформлене право на імпорт в Україну протягом установленого періоду певного товару (товарів), який є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів

6. Квоти глобальні – це

а) квоти, що встановлюються по товару (товарах) без визначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортуються або з яких він (вони) імпортується

б) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись

в) граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях

г) граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого періоду і який визначається в натуральних та / або вартісних одиницях виміру

д) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується

7. Квоти індивідуальні – це

а) квоти, що встановлюються по товару (товарах) без визначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортуються або з яких він (вони) імпортується

б) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись

в) граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях

г) граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого періоду і який визначається в натуральних та / або вартісних одиницях виміру

д) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується

8. Квоти експортні (імпортні) – це

а) квоти, що встановлюються по товару (товарах) без визначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортуються або з яких він (вони) імпортуються

б) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись

в) граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях

г) граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого періоду і який визначається в натуральних та / або вартісних одиницях виміру

д) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується

9. Квоти спеціальні

а) квоти, що встановлюються по товару (товарах) без визначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортуються або з яких він (вони) імпортуються

б) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись

в) граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях

г) граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого періоду і який визначається в натуральних та / або вартісних одиницях виміру

д) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується

10. Квоти групові – це

а) квоти, що встановлюються по товару (товарах) без визначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується

б) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись

в) граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях

г) граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та / або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого періоду і який визначається в натуральних та / або вартісних одиницях виміру

д) квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується

Практична вправа

Скласти зовнішньоекономічний договір на основі шаблону. Розподіл витрат з доставки товарів між покупцем і продавцем в залежності від обраної базисної умови поставки наведений в таблиці 7.

Таблиця 7

Розподіл витрат з доставки товарів між покупцем і продавцем в залежності від обраної базисної умови поставки

Базисні умови поставки	Пакування	Навантаження на транспорт	Доставка до основного перевізника	Вивізне мито	Страховання перевезення	Навантаження на основний транспорт	Оплата основного транспорту	Розвантаження	Імпортне мито	Доставка від основного транспорту	Розвантаження на складі
1. FCA "Франко-перевізник"	Пр	Пр	Пр	Пр	П	П	П	П	П	П	П
2. FOB "Франко-борт судна"	Пр	Пр	Пр	Пр	П	Пр	П	П	П	П	П
3. CAF "Вартість і фрахт"	Пр	Пр	Пр	Пр	П	Пр	Пр	П	П	П	П
4. CIF "Вартість, страхування і фрахт"	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	П	П	П	П
5. CPT "Перевезення оплачено до ..."	Пр	Пр	Пр	Пр	П	Пр	Пр	П	П	П	П
6. CIP "Перевезення і страхування оплачені до ..."	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	П	П	П	П
7. DAF "Франко-кордон"	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр-П	Пр	Пр-П	П	П	П	П
8. DES "Франко-порт призначення"	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	П	П	П	П
9. DEQ "Франко-набережна"	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	П	Пр	П
10. DDU "Доставлено, мито не сплачено"	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	П	Пр
11. DDP "Доставлено, мито сплачено"	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр	Пр

П- покупець

Пр – продавець

Тема 15. Державна підтримка бізнесу

Питання для обговорення

1. Механізм державного регулювання підприємництва.
2. Система державного регулювання і підтримки малого підприємництва.
3. Державне регулювання малого та середнього бізнесу.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Організація економічної діяльності на основі приватної власності з метою отримання прибутку – це
 - а) підприємство
 - б) підприємництво
 - в) підприємницька діяльність
 - г) бізнес
 - д) господарська діяльність
2. Бізнес – це
 - а) комерційна категорія
 - б) економічна категорія
 - в) підприємницька категорія
 - г) юридична категорія
 - д) суспільна категорія
3. До рушійних сил розвитку бізнесу відноситься
 - а) ризик
 - б) ринковий механізм
 - в) товар
 - г) ринкова інфраструктура
 - д) ринок
4. Стратегія бізнесу – це
 - а) максимізація вигоди в процесі здійснення угод
 - б) реалізація стратегічних завдань у відносинах із конкретним партнером виходячи з конкретних умов, строків, предмета угоди
 - в) економічна влада суб'єкта над об'єктом ринку
 - г) обмін діяльності між суб'єктами економіки
 - д) реалізація бізнес-ідеї
5. Тактика бізнесу – це

а) максимізація вигоди в процесі здійснення угод
б) реалізація стратегічних завдань у відносинах із конкретним партнером виходячи з конкретних умов, строків, предмета угоди

в) економічна влада суб'єкта над об'єктом ринку

г) обмін діяльністю між суб'єктами економіки

д) реалізація бізнес-ідеї

6. Тактика бізнесу включає

а) порядок, прийоми і методи реалізації стратегії бізнесу

б) реалізацію стратегічних завдань у відносинах із конкретним партнером виходячи з конкретних умов, строків, предмета угоди

в) економічна влада суб'єкта над об'єктом ринку

г) обмін діяльністю між суб'єктами економіки

д) реалізацію бізнес-ідеї

7. Метою державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні є

а) створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва

б) забезпечення розвитку суб'єктів малого і середнього підприємництва з метою формування конкурентного середовища та підвищення рівня їх конкурентоспроможності

в) стимулювання інвестиційної та інноваційної активності суб'єктів малого і середнього підприємництва

г) ефективність підтримки малого і середнього підприємництва

д) доступність отримання державної підтримки суб'єктами малого і середнього підприємництва

8. Державна підтримка не може надаватися суб'єктам малого і середнього підприємництва, які

а) є кредитними організаціями, страховими організаціями, інвестиційними фондами, недержавними пенсійними фондами, професійними учасниками ринку цінних паперів, ломбардами

б) здійснюють виробництво та/або реалізацію зброї, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, обмін валют

в) здійснюють надання в оренду нерухомого майна, що є одним з основних видів діяльності

д) займаються ресторанним бізнесом

9. Основними видами фінансової державної підтримки є

а) часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію проектів суб'єктів малого і середнього підприємництва;

б) часткова компенсація лізингових, факторингових платежів та платежів за користування гарантіями;

в) надання гарантії та поруки за кредитами суб'єктів малого і середнього підприємництва;

г) надання кредитів, у тому числі мікрокредитів, для започаткування і ведення власної справи

д) створення та розвиток мережі бізнес-інкубаторів

10. Сприяння утворенню об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва, які надають консультаційні послуги суб'єктам малого і середнього підприємництва, та забезпечення їх діяльності – це

а) фінансова підтримка

б) інформаційна підтримка

в) консультаційна підтримка

г) підтримка експорту

д) інноваційна підтримка

Тема 16. Регулювання основних сфер господарської діяльності

Питання для обговорення

1. Державне регулювання туризму.
2. Державне регулювання інфраструктури.
3. Сутність природного середовища як об'єкта державного регулювання.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Основними принципами державної політики в сфері туризму є
 - а) сприяння перетворенню туристичного комплексу України у високорентабельну та конкурентоспроможну галузь економіки

б) законодавчого та нормативно-правового визначення умов та порядку організації діяльності туристичної галузі

в) врахування попиту населення при розробці та затвердженні загальнодержавних і місцевих програм розвитку туризму

г) ефективність підтримки малого і середнього підприємництва

д) доступність отримання державної підтримки суб'єктами малого і середнього підприємництва

2. Затвердження дієвих стратегічних програм розвитку туризму з визначенням особливого статусу туризму, пріоритетності внутрішнього туризму – це

а) законодавчий напрямок регулювання туризму

б) адміністративний напрямок регулювання туризму

в) економічний напрямок регулювання туризму

г) правовий напрямок регулювання туризму

д) стратегічний напрямок регулювання туризму

3. Створення баз даних основних діячів туристичного ринку – це

а) законодавчий напрямок регулювання туризму

б) адміністративний напрямок регулювання туризму

в) економічний напрямок регулювання туризму

г) правовий напрямок регулювання туризму

д) стратегічний напрямок регулювання туризму

4. Забезпечення умов кредитування, субсидування суб'єктів туризму, що створені в напрямку пропозиції соціальних туристичних послуг – це

а) законодавчий напрямок регулювання туризму

б) адміністративний напрямок регулювання туризму

в) економічний напрямок регулювання туризму

г) правовий напрямок регулювання туризму

д) стратегічний напрямок регулювання туризму

5. Фінансування наукових досліджень щодо розробки технологій ефективного використання туристично-рекреаційного потенціалу країни – це

а) законодавчий напрямок регулювання туризму

б) адміністративний напрямок регулювання туризму

- в) економічний напрямок регулювання туризму
- г) правовий напрямок регулювання туризму
- д) стратегічний напрямок регулювання туризму

6. Підвищення ефективності підготовки спеціалістів сфери туризму – це

- а) законодавчий напрямок регулювання туризму
- б) адміністративний напрямок регулювання туризму
- в) економічний напрямок регулювання туризму
- г) правовий напрямок регулювання туризму
- д) стратегічний напрямок регулювання туризму

7. Регулювання процедур візового оформлення і отримання закордонних паспортів – це

- а) законодавчий напрямок регулювання туризму
- б) адміністративний напрямок регулювання туризму
- в) економічний напрямок регулювання туризму
- г) правовий напрямок регулювання туризму
- д) стратегічний напрямок регулювання туризму

8. Налагодження відносин партнерства з іноземними державами щодо обміну досвідом з приводу розбудови і розвитку туризму – це

- а) законодавчий напрямок регулювання туризму
- б) адміністративний напрямок регулювання туризму
- в) економічний напрямок регулювання туризму
- г) правовий напрямок регулювання туризму
- д) стратегічний напрямок регулювання туризму

9. Підвищення ефективності підготовки спеціалістів сфери туризму – це

- а) законодавчий напрямок регулювання туризму
- б) адміністративний напрямок регулювання туризму
- в) економічний напрямок регулювання туризму
- г) правовий напрямок регулювання туризму
- д) стратегічний напрямок регулювання туризму

10. Розробка нових туристичних маршрутів за умов взаємодії з закладами культури – це

- а) законодавчий напрямок регулювання туризму
- б) адміністративний напрямок регулювання туризму
- в) економічний напрямок регулювання туризму

- г) правовий напрямок регулювання туризму
- д) стратегічний напрямок регулювання туризму

3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Етапи становлення та цілі регулювання бізнесу.
2. Принципи регулювання бізнесу.
3. Система органів регулювання бізнесу.
4. Державний бюджет та його характеристика.
5. Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності.
6. Поняття зовнішньоекономічної політики та особливості її реалізації.
7. Поняття інвестицій.
8. Роль держави в інвестиційному процесі.
9. Система державного регулювання інвестиційного процесу.
10. Показники економічної ефективності інвестицій.
11. Державне регулювання інноваційних процесів.
12. Методи та моделі прогнозування.
13. Порядок розроблення та виконання державних цільових програм.
14. Методи реалізації науково-технічно політики.
15. Мито в системі державного регулювання.
16. Державне екологічне регулювання.
17. Антиінфляційна політика.
18. Валютне регулювання і валютний контроль.
19. Моделі грошово-кредитного регулювання бізнесу.
20. Податки та моделі податкової політики.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Правове регулювання господарської діяльності : навч. посіб. / Мачуський В. В., Кожура Л. О., Сагайдак Ю. В. та ін. К. : КНЕУ, 2015. 152 с.

2. Хомко Л. В., Кульгавець Х. Ю. Правове регулювання підприємницької діяльності : навчальний посібник Львів : ЛьвДУВС, 2016. 424 с.

3. Сенишин О. С., Горинь М. О., Кундицький О. О. Державне регулювання економіки : навчальний посібник. Львів : ЛНУ ім. І.Франка, 2014. 334 с.

4. Хазлитт Г. Основы государственного регулирования экономики. 2021. 256 с.

5. Швайка Л. Державне регулювання економіки : підручник. Київ : Знання. 2018. 462 с.

Допоміжна

1. Господарський кодекс України : Закон України від 16 01. 2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 19.08.2022. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 10.11.2022).

2. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 28.10.2022. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 27.11.2022).

3. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 01. 2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 10.10.2022. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 18.11.2022).

4. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. Дата оновлення: 19.08.2022. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19> (дата звернення: 18.11.2022).

5. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16. 04. 1991 р. № 959-XII. Дата оновлення: 01.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення: 12.11.2022).

5. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний портал Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npasearch>

2. Офіційний портал Верховна рада України URL: <http://iportal.rada.gov.ua/documents>